

JURAJ PLANČIĆ, *Gozba*. Bol, Galerija umjetnina »Branko Dešković«

poslije osnovne škole uči brijački zanat, a potom polazi u Splitu Graditeljsko-zanatsku i umjetničku školu. God. 1919–25. studira na Akademiji u Zagrebu (F. Kovačević, Lj. Babić, J. Kljaković). God. 1926. dobiva franc. stipendiju i odlazi u Pariz. Poslije isteka stipendije ostaje u pariškom predgrađu Rosny sous Bois. Izložba u Galerie de Seine (1929) otvara mu vrata u umj. Pariz, no iscrpljen i bolestan, P. uskoro umire od tuberkuloze. Pokopan je na pariškom groblju Thiais.

Nakon završetka Akademije P. je u Starome Gradu i prve godine u Parizu naslikao desetak djela u becijevskoj maniri naglašavanja volumena skulpturalnom modelacijom. Njegove mape litografija *Stari Grad* (1925) i *Dubrovnik* (1926) pokazuju stilizaciju i strogu modelaciju koju je ponio sa zagrebačke Akademije. God. 1928. slika *Ribare u krčmi* i *Pejzaž iz Rosny sous Bois*, gdje je već zamjetljiv plošni pristup. Na slikama iz 1928–30, kada zapravo nastaje sveukupan Plančićev osobni opus, boja je nanosena naoko nemarno, a da se oblici ne bi rasplinuli, lagani namazi boje omeđeni su tankim linijama, koje odaju vješta crtača, te ponegdje prošarani grebotinama. Tako su slikane njegove mrtve prirode (*Srdjele*; *Cvijeće s mornarovom slikom*), krajolici (*Predgrađe u Parizu*; *Pariški motiv*), ženski likovi (*Ležeći akt*; *U fotelji*) i skupne kompozicije (*Procesija*; *Ljuljačka*; *Povratak s ribolova*). P. koji »ne nalikuje ni na koga«, kako je istaknula pariška kritika, primio je određene poticaje od slikara franc. rokoko, a formalne pouke od estetike fovizma (H. Matisse) te od svojih hrv. prethodnika (M. Kraljević). U nekim je slikama, premda udaljen od Zagreba, bliz (naoko suprotnim) programima »Grupe trojice« i »Zemlje«, kao što je

S. PLANIĆ, vlastita kuća s ateljeom u Kukuljevićevoj ul. u Zagrebu

blizak nastojanjima istaknutih predstavnika pariške škole, dosegnuvi tijekom svojega kratkoga slikarskog djelovanja najpoznatije domete jednih i drugih u tome razdoblju. Za života je samostalno izlagao u Starome Gradu (1923) i Parizu (1929/30), poslije smrti priređene su mu izložbe u Parizu (1931), Zagrebu (1931/32, 1960, 1968, 1996), Splitu (1931/32, 1960) i Starome Gradu (1960, 1963, 1979, 1980).

LIT.: Lj. Babić, Juraj Plančić, Književnik, 1930, 4. — Isti, Umjetnost kod Hrvata, Zagreb 1943. — G. Gamulin, Juraj Plančić, Zagreb 1953. — K. Prijatelj, Juraj Plančić (katalog), Split 1960. — M. Meštrović, Juraj Plančić, u knjizi: Od pojedinačnog općem, Zagreb 1967. — T. Maroević, Svjetlost podneblja, u knjizi: Polje mogućeg, Split 1969. — D. Horvatić, Juraj Plančić, ŽU, 1980, 29–30. — Z. Tonković, Juraj Plančić, u katalogu: Galerija Bol, Bol 1981. — V. Kušan, Juraj Plančić, u knjizi: Imago mundi, Zagreb 1982. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987. — K. Prijatelj i B. Rauter Plančić, Plančić (katalog), Zagreb 1996. D. Hč. i R.

PLANIĆ, Stjepan, arhitekt i stručni pisac (Zagreb, 27. XII. 1900 – 26. XII. 1980). Završio Srednju tehničku školu u Zagrebu 1920, potom 1927–31. polazi odjel za arhitekturu na Akademiji (D. Ibler). Radi kod R. Lubynskog 1920–22, a od 1927. vodi vlastiti atelje.

God. 1930–35. član je grupe »Zemlje«, sudjeluje na njezinim izložbama i organizira problemske izložbe »Selo« i »Izgradnja periferije«. Uređuje knjigu *Problemi savremene arhitekture* (Zagreb 1932); u nizu tekstova i predavanja beskompromisno zastupa suvremenost u građevnim konstrukcijama i arhit. izrazu, povezujući ih s društveno-gospodarskim uvjetima i humanističkim zadacima arhitekture.

Premda se u prvim Planićevim djelima prepoznaju odjeci njem. ekspresionizma (projekt za Sokolski dom u Zagrebu, 1931; zgrada na Pantovčaku 5), njegova se arhitektura nastala između dva rata pretežno uklapa u struju eur. funkcionalizma.

Među Planićevim realizacijama (oko 600 projekata) brojem dominiraju obiteljske kuće, ali je ostvario i vrijedna djela u zgradama društvene namjene, stambenim kućama kao i u projektima za interpolacije i adaptacije.

Nakon više zapaženih natječajnih projekata (Klinička i Židovska bolnica u Zagrebu, 1931; Higijenski zavod u Banjoj Luci, 1931; pošta u Skoplju, 1930; Narodni dom na Sušaku, 1934), slijedi razdoblje Planićeve pune stvaralačke zrelosti. Od zgrada društvene namjene izvodi na Sljemenu Đački dom (1934), potom Tomislavov dom (1935), koji se odlikuje originalnom Y-osnovom, te Sljepački zavod u Nazorovoj ul. 53 (1940). Projektira istodobno i mnogobrojne stambene zgrade u Zagrebu, u kojima

S. PLANIĆ, zgrada Napretkove zadruge u Zagrebu

